notitie

werknummer	GNe1101W
project	Inrichting Waalbandijk
opdrachtgever	Gemeente Neerijnen
datum	5 juni 2012
van	Patrick van Oostveen
aan	Gerard Dollekamp

Aanleiding

De Waalbandijk is een belangrijke landschappelijke parel van de gemeente Neerijnen met een verkeersfunctie voor met name recreatief en lokaal verbindend verkeer tussen de verschillende dorpskernen. Met name de natuur en cultuur van de Waal en de Betuwse dorpen hebben een grote aantrekkingskracht op recreatief verkeer. De Waalbandijk wordt echter ook gebruikt door doorgaand (sluip)verkeer en/of motoren die met hogere snelheiden de veiligheid en landschappelijke beleving in gevaar brengen. Doordat er geen aparte voorzieningen voor fietsers en wandelaars aanwezig zijn, voelen deze zich met name op de drukke mooie dagen veelal niet veilig op de dijk. Tot op heden zijn alleen lokaal enkele maatregelen genomen om de snelheid op de dijk te beperken. Om tot een meer structurele aanpak te komen van de veiligheid en beleving van de Waalbandijk is een concept inrichtingsplan opgesteld voor een uniforme inrichting en op de recreatie- en verkeersfunctie van de weg afgestemde ‘natuur- en cultuurdijk’.

Doel project

Doel van het plan is te komen tot een veiliger inrichting en hiermee een betere beleving van de natuur en cultuur op de Waalbandijk. Daarbij worden bepaalde wegvakken op de dijk met op de omgeving afgestemde maatregelen als ‘autoluwe’ fietsdijk ingericht. Hier is de auto wel toegestaan, maar is deze als het ware te gast en moet zich door de maatregelen aanpassen op de aanwezigheid van ‘mens en dier’. Op andere wegvakken is op de dijk sprake van een meer (lokale) verkeersfunctie om zo de verschillende dorpskernen goed te kunnen blijven ontsluiten. Om een optimale uitstraling aan de dijk te geven, krijgt de ‘natuur- en cultuurdijk’ als recreatieve route tevens een eigen logo, welke op diverse manieren, zoals bijvoorbeeld via bebording en/of informatiepanelen op de dijk terug zal komen. Hiermee krijgt het traject een duidelijke eigen uitstraling en aantrekkingskracht.

Wegfuncties

De Waalbandijk is volgens de Duurzaam Veilig systematiek gecategoriseerd als erftoegangsweg. Deze wegen hebben voornamelijk een verblijfsfunctie en verlenen toegang aan de verschillende aan de dijk gelegen percelen. Binnen de bebouwde kom is sprake van 30 km/uur-zones, buiten de bebouwde kom is sprake van 60 km/uur-zones.

De verblijfsfunctie op de Waalbandijk, staat door de dominante aanwezigheid van auto’s en motoren, in combinatie met soms hoge snelheden op de dijk, onder druk. Helaas blijken deze weggebruikers zich veelal niet te storen aan gedragscampagnes voor beperking van de snelheid van bijvoorbeeld motoren. Ook handhaving biedt geen structurele oplossing, daarnaast vraagt de handhaver om een zelf-handhaafbare inrichting (veel maatregelen die de gewenste snelheid afdwingen). De oplossing ligt in hoofdzaak dan ook niet op het maatregelenniveau, maar op het functionele (netwerk) niveau.

Het voorstel is om de Waalbandijk ‘op te knippen’ in wegvakken met een gedeeltelijke verkeersfunctie en ‘autoluwe’ wegvakken met een sterke nadruk op de verblijfsfunctie. Daarbij dient de plek van de fietser versterkt te worden en worden op de autoluwe gedeelten ook natuurlijke elementen ingebouwd welke minder voorspelbaar zijn. Dit kunnen maatregelen zijn zoals schapen op de dijk en

waar mogelijk het toepassen van halfverharding (zoals toegepast bij fietspad achter de molen in Waardenburg). Bij het toepassen van autoluwe wegvakken op de dijk wordt het verkeer zoveel mogelijk van de dijk naar het gebiedsontsluitende wegennetwerk afgeleid. Hierdoor wordt het doorgaande verkeer van de dijk geweerd en verleid te kiezen voor een snellere en voor het gemotoriseerd verkeer meer geschikte alternatieve route.

Naast wegvakken met een meer verkeersfunctie (30/60 zones) en autoluwe wegvakken, worden binnen de bebouwde kom van de kernen karakteristieke 'boulevards' ingericht. Deze boulevards worden zodanig ingericht dat voetgangers veilig van de weg gebruik kunnen maken en de uitstraling en cultuur van de betreffende kern versterken.

Samengevat worden op de Waalbandijk de volgende wegfuncties toegepast:
- Dijk met verkeersfunctie (30/60 zones) > Erftoegangsweg met verkeersfunctie auto/fiets;
- 'Autoluwe' dijk > Erftoegangsweg met verblijfsfunctie gericht op fietsers en voetgangers;
- Boulevards > Erftoegangsweg met verblijfsfunctie gericht op voetgangers.

Op bijgaande overzichtstekening zijn de verschillende wegvakken weergegeven (zie bijlage 1).

Maatregelen per wegfunctie

Om te komen tot de juiste inrichting van de wegvakken, is een op de wegfuncties afgestemd maatregelenpakket opgesteld (zie bijlage 2). Daarbij zijn op een wegvak veelal meerdere typen maatregelen mogelijk. Onderscheid wordt gemaakt in wegvakmaatregelen en kruispuntmaatregelen. In bijlage 2 is het maatregelenpakket met voorbeelden weergegeven. De uiteindelijke keuze van de maatregelen per wegvak dient in het vervolgproces verder te worden uitgedetailleerd. Hierbij worden nadrukkelijk ook bewoners en andere belanghebbenden betrokken.

Voor de inrichting van de 'autoluwe' wegvakken heeft inmiddels overleg met het Waterschap Rivierenland plaats gevonden. Het waterschap staat positief tegenover een natuurlijke inrichting van de dijk met onder andere schapen op de dijk. Voorwaarde hiervoor is wel een echt 'autoluw' karakter van de dijk en een duidelijke communicatie naar weggebruikers. Hierdoor weet de weggebruiker dat hij zich in een natuurlandschap bevindt, waarin aanwezigheid van dieren op de weg mogelijk is. Op andere plaatsen, zoals bijvoorbeeld op de Veluwe, gebeurt dit ook.

Voor de inrichting van de boulevards zal een nader voorstel worden uitgewerkt. De boulevards zullen in ieder geval een herkenbare entree krijgen, waarmee een duidelijke overgang ontstaat van auto/fietsdijk naar de boulevard. Bij de verdere uitwerking zal specifiek aandacht worden gegeven aan het unieke karakter en de cultuur van de betreffende dorpskernen.

Proces

Om te komen tot een veilig ingerichte en voor de recreatieve gebruiker aantrekkelijke 'natuur- en cultuurdijk', is medewerking en draagvlak van verschillende partijen vereist. Inmiddels is het plan enthousiast ontvangen door het burgerpannel van 20 bewoners uit de diverse kernen. Op maatregelenniveau zijn nog aanpassingen mogelijk (bijvoorbeeld exacte locatie en uitvoering van de maatregelen). In hoofdlijn bestaat echter bij het burgerpannel consensus over de voorgestelde aanpak en de functies van de verschillende wegvakken. Ook de provincie en het Waterschap staan positief tegenover de plannen om de recreatieve functie van de Waalbandijk te versterken en in te

richten als ‘natuur- en cultuurdijk’. Bij de provincie is de route in de netwerkkaart fietsers als belangrijke recreatieve fietsroute opgenomen. Beide partijen onderzoeken momenteel op welke manier zij bij kunnen dragen aan de realisatie van dit unieke project.

Hoewel de plannen nog in een conceptfase verkeren en op maatregelenniveau nog verder uitgewerkt moeten worden, is het belangrijk om nu ook vanuit de politiek groen licht te krijgen voor deze aanpak. In het vervolgproces zal veel aandacht worden besteed aan communicatie, verwerken van ideeën van bewoners en andere belanghebbenden zoals horeca, recreatiebedrijven en dergelijke. Doel is om te komen tot een breed gedragen plan waarin naast de gemeente ook provincie, het Waterschap en mogelijke andere partijen (zoals bijvoorbeeld cultuur en landschappelijke instellingen) participeren. Samen wordt hiermee een uniek plan gerealiseerd waarbij de Waalbandijk als ‘natuur- en cultuurdijk’ een belangrijke recreatieve trekpleister zal worden.